

Sygn. akt II Ca 322/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSO Dorota Krawczyk (spr.)
Protokolant	stażysta Agnieszka Misterkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa D. D.

przeciwko J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 3 lutego 2014 roku, sygn. akt I C 440/12

- z apelacji powoda zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim sentencji w ten sposób, że zasądza odsetki ustawowe od kwoty 70.000 złotych poczynając od dnia 17 maja 2008 roku do dnia zapłaty,
- oddala apelację pozwanego,
- zasądza od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. kwotę 3.804 (trzy tysiące osiemset cztery) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt: II Ca 322/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Opocznie po rozpoznaniu sprawy z powództwa D. D. przeciwko J. P. o zapłatę:

- zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. tytułem częściowego odszkodowania za wyeksploatowane masywy kruszyw kwotę 70.000,00 (siedemdziesiąt tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 listopada 2012 r. do dnia zapłaty;
- oddalił powództwo w pozostałej części dotyczącej odsetek;

3. zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. kwotę 9.206,50 (dziewięć tysięcy dwieście sześć 50/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

D. D. jest współwłaścicielem w 5/8 częściach nieruchomości leśnej położonej we wsi M. w gminie P. oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...) o powierzchni 1,33ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Opocznie Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...)

J. P. posiadał koncesję na wydobycie złóż w M., ostatnio prowadził on działalność gospodarczą pod nazwą (...) z/s w M. na podstawie koncesji z dnia 5 listopada 2002r. nr (...) (...) wydanej przez Starostę (...), eksploatował piasek ze złoża (...), obejmującego, grunty z działek nr (...) stanowiących jego własność, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie działki nr (...).

Określona w koncesji i przedstawiona na mapie obszaru i terenu górniczego (...) powierzchnia obszaru górniczego wynosiła 8 258m².

Zgodnie z postanowieniami koncesji J. P. zobowiązany był przy wydobyciu kopaliny do zachowania warunków koncesji i Ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisów wykonawczych wydanych w oparciu o w/w ustawę, w tym m. in. do wyznaczenia w terenie granic obszaru górniczego i zabezpieczenia wyrobiska przed dostępem osób postronnych.

(...) widzieli jak był wydobywany piasek z kopalni (...) i z działki sąsiedniej oraz z tzw. „niczyjgo", z którego wywożony był też piasek na własne potrzeby okolicznych mieszkańców.

Na terenie M. kopalnię piasku prowadził też (...) na podstawie umów zawieranych z poszczególnymi gospodarzami wsi.

J. P. wydobywał piasek z działki D. sąsiadującej bezpośrednio z jego działką.

Kopalnia (...) była w kształcie kwadratu i oznaczona słupkami betonowymi, obszar kopalni był duży, granice kopalni pokazał J. P..

Obowiązki kierownika ruchu górniczego Zakładu (...) pełnił J. S., w zakresie jego czynności nie było kontrolowanie obszaru kopalni. Granice pomiędzy działkami (...) pokazywał mu mniej więcej J. P. przyjmując pewne drzewa w lesie i w terenie. W tej kopalni pracowała jedna koparka.

Do Starostwa Powiatowego w O. przeciwko J. P. nie była zgłoszona żadna sprawa administracyjna dotycząca nielegalnego wydobycia, nie wpłynęła żadna skarga, jak również pisma odnośnie źle prowadzonej gospodarki złożem.

W ramach prowadzonej działalności eksploatacyjnej ze złoża (...) J. P. zajął także część działki nr (...). Wyciął drzewa porastające zajętą powierzchnię z nieruchomości D. D..

J. P. wszedł na działkę nr (...) pomimo wyraźnego zakazu D. D.. W 1997r. strony w obecności H. D. spotkały się na gruncie i powód zastrzegł J. P., by z wydobyciem piasku nie przekroczył granicy działki. J. P. był wówczas zainteresowany nabyciem części gospodarstwa (...), łącznie z przedmiotową działką leśną. Proponował cenę 20.000,00 zł. Transakcja nie doszła do skutku.

W 2007 r. D. D. był ponownie na działce wraz z H. D.. Na miejscu zastali wyrobisko przez całą szerokość działki nr (...), w jej środkowej części. Stały tu maszyny pozwanego służące do wydobywania piasku.

Powód wykonał dokumentację fotograficzną i filmową z tego pobytu na nieruchomości.

W trakcie eksploatacji złoża zakład (...) był kontrolowany przez pracowników Okręgowego Urzędu Górniczego w K..

Podczas pierwszej inspekcji od uzyskania koncesji, przeprowadzonej w dniu 26.01.2004r. wykazano, że wyrobisko graniczy bezpośrednio z większym wyrobiskiem poeksploatacyjnym, w którym eksploatację prowadziła firma (...). W trakcie tej inspekcji oraz przy kolejnych kontrolach w 2007r. i w 2008r. stwierdzono uchybienia w postaci nieogrodzenia wyrobiska, niedostatecznego oznaczenia tablicami informacyjno - ostrzegawczymi, prowadzenia przedsiębiorstwa bez kierownictwa i dozoru osób posiadających wymagane kwalifikacje. Jedynie w okresie od 12.03.2005r. do 25.03.2006r. kontrolę Zakładu (...) przeprowadzał kierownik ruchu zakładu (...). Jego nadzór polegał na tym, że kontrolował stan wyrobiska górniczego pod względem bezpieczeństwa prowadzonej eksploatacji złoża oraz to, czy zatrudnione w zakładzie osoby przeszły odpowiednie szkolenia, w tym BHP i czy mają wymagane uprawnienia. Kontrole odbywały się raz na miesiąc, a ich wyniki J. S. zapisywał w książce kontroli wyrobisk górniczych i zwałowisk. Eksploatację złoża (...) J. P. prowadził do końca marca 2006r.

W dniu 09.10.2008r. J. P. zbył działki nr (...) Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w K. wraz z obowiązkiem rekultywacji wyrobiska.

Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w K. przed 2010 r. zakupiło od J. P. działki nr (...) położone w M. na przeprowadzenie rekultywacji wyrobiska. Proces rekultywacji jednak nie rozpoczął się z uwagi na brak możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez Przedsiębiorstwo i od czasu zakupu żadna działalność na tych działkach nie była prowadzona.

Biegły sądowy z dziedziny geodezji i kartografii A. B. w opinii z dnia 29.04.2011 r. wydanej w toku postępowania w sprawie sygn. akt I C 22/10 stwierdził, że powierzchnia działki nr (...) objętej eksploatacją wynosi 0,4852 ha, ilość wydobytej kopaliny wynosi 29141m³.

Zakres przestrzenny wyeksploatowania przedmiotowej działki uległ zmianie. Na podstawie zdjęć lotniczych z lat 2002, 2004, 2009 oraz na podstawie własnych pomiarów biegły stwierdził, że zakres przestrzenny eksploatacji działki nr (...) następował w środkowej części tej działki od jej strony wschodniej i zachodniej, przy czym w zasadzie wyraźne przekroczenie granicy działki (...) w 2002r. nastąpiło od strony wschodniej, czyli od strony działki nr (...). Przybliżona powierzchnia zakresu obszarowego eksploatacji działki nr (...) od strony wschodniej w 2002r. to około 0,05 ha. W 2004r. przybliżona powierzchnia zakresu obszarowego eksploatacji działki nr (...) powiększyła się do około 0,42 ha. Przybliżona powierzchnia zakresu obszarowego eksploatacji działki nr (...) w 2009r. w zasadzie odpowiadała powierzchni ustalonej przez biegłego na podstawie pomiarów z marca 2011 r. i wynosiła 0,4852ha.

Dla obliczenia ilości wydobytej kopaliny biegły, jako stan sprzed eksploatacji, przyjął wysokość terenu na obrzeżach obszaru eksploatacji. Biegły przyjął płaską powierzchnię tych brzegów nie objętych eksploatacją. W opinii biegły uzasadnił, zastosowane narzędzia i techniki pomiarowe.

Powód po raz pierwszy wezwał J. P. do zapłaty odszkodowania za bezprawne wyeksploatowanie masy kruszywa pismem z dnia 9 marca 2008r., wyznaczając termin do zapłaty do dnia 16.05.2008r.

W odpowiedzi na to wezwanie J. P. w piśmie z dnia 17.06.2008r. "nie czując się odpowiedzialnym" za powstanie szkody (...) "jedynie dla zakończenia sporu" proponował zapłatę kwoty 50.000zł na podstawie podpisanej w formie aktu notarialnego ugody pozasądowej.

D. D. nie przyjął powyższej propozycji, kierując do J. P. kolejne wezwania do zapłaty z dnia 17.10.2008r. i z dnia 24.07.2009r.

W dniu 18 listopada 2009r. D. D. złożył do tutejszego Sądu wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Postępowanie toczyło się pod sygn. akt I Co 852/09 i nie doprowadziło do zawarcia ugody pomiędzy stronami.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 27 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy w Opocznie w sprawie sygn. akt I C 22/10 zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. tytułem częściowego odszkodowania za wyeksploatowane masywy kruszyw kwotę 15.000,00 zł wraz z odsetkami i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy nie podzielił argumentów pozwanego zawartych w odpowiedzi na pozew ponieważ pozostają one w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Roszczenie jest uzasadnione na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 92 Ustawy z dnia 4.02.1994r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U nr 27 poz. 96 ze zm.).

Sąd przyjął, że na skutek zajęcia przez pozwanego J. P. w ramach prowadzonej działalności eksploatacyjnej złoża (...) części działki nr (...) stanowiącej współwłasność powoda D. D., wycięcia z zajętej powierzchni drzew, wyeksploatowania mas kruszyw i pozostawienia na działce głębokiego wyrobiska powód D. D. doznał szkody. Działanie pozwanego J. P. było samowolne, a także zawinione.

Z przeprowadzonego materiału dowodowego wynika, że pozwany J. P. wiedział, że nie ma tytułu prawnego do nieruchomości, znani mu byli jej właściciele oraz kilka lat wcześniej starał się o nabycie tej działki. Orientował się zatem w położeniu nieruchomości. Sąd uznał, iż wiedział, że przekroczył wyrobiskiem granicę działki nr (...). Jego działanie uznać należy za świadome, zamierzone, a tym samym bezprawne, bo naruszające powszechnie obowiązujące normy prawa.

W ramach odpowiedzialności deliktowej sprawca szkody odpowiada w razie istnienia choćby lekkiego niedbalstwa. Gdyby pozwany J. P. dołożył minimum staranności, wypełnił warunki koncesji odnośnie zobowiązania do wyznaczenia w terenie granic obszaru górniczego i jego przestrzegania w toku prac, to nie doszło by także do wydobycia piasku z działki sąsiedniej nr (...).

Do Sądu nie należy ocena działań organu kontrolującego, w tym egzekwowania zaleceń pokontrolnych. Jednakże stwierdzić należy, że w trakcie przeprowadzanych inspekcji nie dokonywano szczegółowych ustaleń co do zachowania obszaru i terenu górniczego, rozmiary wyrobiska oceniano orientacyjnie. Już w styczniu 2004r. stwierdzono, że wyrobisko graniczy bezpośrednio z poeksploatacyjnym wyrobiskiem, na którym wydobycie prowadziła Firma (...). Świadek J. S. wskazał, że linia graniczna pomiędzy działkami była wskazywana mniej więcej „po drzewach”.

W zasadzie pozwany J. P. w złożonych zeznaniach nie zaprzeczył, że prowadził wydobycie piasku z działki (...), ale podnosił, że najpierw chciał gospodarstwo rolne nabyć od H. D., a następnie przyznał, że były prowadzone pomiędzy nim a powodem D. D. i jak określił cyt: „chciał się dogadać”.

Sąd nie podziela też argumentów pozwanego, że powstanie szkody było następstwem nielegalnego wydobywania piasku z tej działki przez firmy i okolicznych rolników. Są to twierdzenia gołosłowne i nieudowodnione, a zeznania zgłoszonych na tę okoliczność świadków są lakoniczne. Zdaniem Sądu realnie oceniając, nie sposób przyjąć, by takie pojedyncze przypadki wywozu piasku "na wozie" przez rolników mogły doprowadzić do powstania tak dużego wyrobiska. Ponadto przed przystąpieniem do eksploatacji konieczne było odpowiednie przygotowanie terenu, wycięcie drzew. Świadek L. S. zeznała, że wycinki drzew z działki nr (...) dokonał J. P. i on wydobywał stąd piasek. Dowodami na tę okoliczność są też dokumentacja fotograficzna i filmowa.

Potwierdzeniem takiego stanu rzeczy jest również analiza zdjęć lotniczych z lat 2002, 2004 i 2009 załączonych do opinii biegłego A. B.. Eksploatacja działki nr (...) następowała na tej samej szerokości co wyrobisko na działkach pozwanego. Eksploatacja na działkach graniczących z działką powoda od strony zachodniej zakończyła się dużo wcześniej, jeszcze przed styczniem 2004r.

Reasumując, w świetle powyższych ustaleń i rozważań Sądu przyjąć należy za udowodnione, że zajęcia części działki nr (...), wycinki drzew i wyeksploatowania złoża piaskowo - żwirowego z tego obszaru dokonał pozwany J. P.. Między niedozwolonym (bezprawnym) zachowaniem pozwanego a powstałą szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy. Spełnione zostały zatem wszystkie przesłanki odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c.

Dla ustalenia powierzchni z nieruchomości powoda Sąd przyjął opinię biegłego z zakresu geodezji i kartografii A. B. wydaną w sprawie sygn. akt I C 22/10, uznając ją za miarodajną.

Uwzględniając ustalenia biegłego w tym przedmiocie oraz obowiązujące cenniki sprzedaży kruszców tego typu załączone do akt sprawy I C 22/10 k. 174 -

178 Sąd podzielił stanowisko pełnomocnika powoda, że żądana w pozwie kwota w całości mieści się pod pozycją odszkodowania za wyeksploatowane masy kruszyw.

W ocenie Sądu przy uwzględnieniu matematycznego wyliczenia odszkodowania zawartego w uzasadnieniu pozwu: $1 \text{ m}^3 = 1,6 \text{ tony}$ - przelicznik objętości na masę; $29.141 \text{ m}^3 \times 1,6 = 46.625,60 \text{ ton} \times 10 \text{ zł}$ to nawet przy uwzględnieniu ceny 5 zł lub 3 zł za 1 tonę proponowaną przez pozwanego J. P. w zeznaniach złożonych w sprawie sygn. akt I C 22/10 odszkodowanie jest nie mniejsze niż łączne żądanie pozwu w przedmiotowej sprawie oraz odszkodowanie z prawomocnego wyroku wydanego w sprawie I C 22/10, czyli nie mniejsze niż 85.000,00 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c, zasądzając je od daty doręczenia odpisu pozwu pozwanemu w przedmiotowej sprawie uznając, iż dopiero wezwanie pozwanego do zapłaty kwoty 70.000,00 zł poprzez doręczenie mu odpisu pozwu skutkuje obowiązkiem zapłaty odsetek.

W pozostałej części żądanie odsetek oddalił jako niezasadne - pkt 2 wyroku

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c, zgodnie z zestawieniem kosztów złożonym przez pełnomocnika powoda -za wyjątkiem żadanego wynagrodzenia radcy prawnego w kwocie 7.200,00 zł – i zasądził je w stawce według norm przepisanych tj. 3.600,00 zł uznając, że ani rodzaj i stopień zawłości sprawy, ani obszerność materiału dowodowego i nakład pracy radcy prawnego nie uzasadniają przyznania wynagrodzenia ponad stawkę minimalną.

Od w/w wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 3 lutego 2014 r. apelację złożył powód, zaskarżając powyższy wyrok w części, co do pkt 1 i 2 wyroku w zakresie daty od której Sąd zasądził odsetki ustawowe i podnosił zarzut:

błędu w ustaleniach faktycznych,

naruszenie przepisu art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 455 k.c. poprzez nie zasądzenie odsetek od dnia opóźnienia pozwanego w zapłacie zobowiązania.

W związku z powyższym, powód wnosił o:

zmianę pkt 1 wyroku poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 70.000,00 zł od dnia 17 maja 2008 r. do dnia zapłaty,

uchylenie pkt 2 wyroku,

zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub przedłożonego zestawienia.

Od w/w wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 3 lutego 2014 r. apelację złożył pozwany zarzucając naruszenie:

1. Przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik postępowania, a to:

a) art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. Nr 101 j.t.; dalej: k.p.c.) poprzez przyjęcie za udowodnione, że obliczona przez biegłego z zakresu geodezji objętość surowca w postaci kruszywa (piasku) odpowiada wydobyciu ze złoża należącego w części do powoda, podczas gdy z przesłuchania świadków procesu wynika niezbicie, że ze złóż piasku korzystali okoliczni mieszkańcy, transportując piasek wozami, co dotyczy również uznania za udowodnione twierdzenia pozwu o przeprowadzeniu przez pozwanego wycinki drzew na nieruchomości powoda. Zarzut powyższy znajduje pełne odniesienie do oceny opinii biegłego, w której - co Sąd całkowicie pominął - wskazano, że naruszenie wyrobiska na nieruchomości powoda następowało nie tylko od strony działki pozwanego, ale także z innych kierunków;

b) art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz.U. z 2005 r. Nr 15, poz. 133) poprzez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalności innej aniżeli wymagana dla dziedziny „geologia”, z zakresu której wiadomości specjalne były niezbędne w procesie.

2. Przepisów prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy, a to art. 415 w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 92 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96 ze zm.; dalej: pr. geologiczne) poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej w deliktowym reżimie odpowiedzialności nie zostały w procesie udowodnione.

Mając powyższe na uwadze, wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie w całości powództwa wytoczonego przez powoda D. D. przeciwko pozwanemu J. P..

2. W razie przyjęcia, że w sprawie nie rozpoznano istoty sprawy - o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wnosił również o zwolnienie pozwanego J. P. od kosztów sądowych związanych z wniesieniem niniejszej apelacji.

Pełnomocnik powoda złożył odpowiedź na apelację i wnosił o oddalenie apelacji pozwanego.

Pełnomocnik pozwanego popierał swoją apelację i wnosił o oddalenie apelacji powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zasadny jest zarzut zawarty w apelacji powoda naruszenia art. 481 kc, przez oddalenie przez Sąd Rejonowy powództwa o odsetki za okres od dnia 17 maja 2008r. do dnia 04.11.2012 roku.

Odsetki te należy naliczyć za okres od daty zakreślonej pozwanemu w wezwaniu z dnia 08.03.2008 roku. Sąd Okręgowy uwzględnił apelację powoda, ponieważ stosownie do treści przepisu art. 481 § 1 i 2 kc, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności .

Jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania – to w myśl art. 455 kc, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Tak, więc w braku innych danych, co do ustalenia terminu wymagalności świadczenia, termin ten określa jednostronnie wierzyciel. Wezwanie dłużnika do wykonania ma charakter oświadczenia woli, którego złożenie uzupełnia treść istniejącego między stronami stosunku prawnego, przy czym dotychczasowe zobowiązanie bezterminowe staje się zobowiązaniem terminowym.

Za argumentacją, iż odsetki należą się od opóźnienia w spełnieniu świadczenia i odszkodowania przemawia utrwalone już bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych, które to poglądy Sąd Okręgowy podziela (por.

wyrok Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2005 roku, I CK 7/05, Lex nr 153254; wyrok Sądu Najwyższego z 07 sierpnia 2003 roku, IV CKN 372/01, Lex nr 146446) oraz najnowsze orzecznictwo Sądów Apelacyjnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 2013-05-09 w sprawie sygn. akt. I ACa 95/13, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie sygn. akt I ACa 55/13 wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 marca 2013 r. I ACa 1043/12, Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 15 lutego 2013 r. I ACa 1/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 marca 2013 r. I ACa 1262/12).

O opóźnieniu w zapłacie świadczenia odszkodowawczego można, bowiem mówić w sytuacji, gdy dłużnik nie spełnia go niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela, od tej więc chwili należą się odsetki za to opóźnienie.

Trafnie, więc zarzuca apelujący powód naruszenie art. 481 kc, bowiem powód wezwał J. P. do zapłaty odszkodowania w kwocie 400.000zł za bezprawne wyeksploatowanie masy kruszywa (pospółki piaskowej) pismem z dnia 9 marca 2008r., wyznaczając termin do zapłaty do dnia 16.05.2008r. Wobec tego, z dniem 17.05.2008r. świadczenie stało się wymagalne i od tego dnia należy naliczyć odsetki za zwłokę w spełnieniu tego świadczenia.

Ponadto w dniu 18 listopada 2009r. D. D. złożył także wniosek o zawiązanie do próby ugodowej (akta Sadu Rejonowego w Opocznie sygn. akt I Co 852/09) wzywając pozwanego do zapłaty odszkodowania już w postępowaniu przed Sądem.

Wskazać należy, że prawomocnym wyrokiem z dnia 27 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy w Opocznie w sprawie sygn. akt I C 22/10 zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. tytułem częściowego odszkodowania za wyeksploatowane masy kruszyw kwotę 15.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami **od dnia 17 maja 2008 roku** do dnia zapłaty i orzekł o kosztach procesu.

Podkreślić należy, że w uzasadnieniu Sądu Rejonowego brak jest jakiegokolwiek argumentu na poparcie stanowiska, iż dopiero wezwanie pozwanego do zapłaty kwoty 70.000,00 zł poprzez doręczenie mu odpisu pozwu skutkuje obowiązkiem zapłaty odsetek.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy z apelacji powoda zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i 2 na podstawie art. 386 § 1 kpc.

Sąd oddalił apelację pozwanego w całości, jako bezzasadną.

Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia dokonane przez sąd meriti, ponieważ wbrew twierdzeniom pozwanego, dokonane zostały zgodnie z art. 233 kpc na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 kpc. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., nr 5, poz. 33, postanowienie z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, nie publ., wyrok z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139,).

Wbrew zarzutom apelującego Sąd Rejonowy wszechstronnie rozważył zebrany materiał dowodowy, szczegółowo uzasadnił, dlaczego opinia biegłego geodety A. B., zeznania świadka L. S., a także dokumentacja fotograficzna i filmowa są wiarygodne. Słusznie zauważył Sąd meriti, że realnie oceniając, nie sposób przyjąć, by pojedyncze przypadki wywozu piasku "na wozie" przez rolników mogły doprowadzić do powstania tak dużego wyrobiska. Ponadto przed przystąpieniem do eksploatacji konieczne było odpowiednie przygotowanie terenu, wycięcie drzew. Świadek L. S. zeznała, że wycinki drzew z działki nr (...) dokonał J. P. i on wydobywał stąd piasek. Zeznania świadka L. S. potwierdzają dokumentacja fotograficzna i filmowa. Eksploatacja działki nr (...) następowała na tej samej szerokości co wyrobisko na działkach pozwanego. Eksploatacja na działkach graniczących z działką powoda od strony zachodniej zakończyła się dużo wcześniej, jeszcze przed styczniem 2004r.

Co do zarzutu naruszenia zasady bezpośredniości należy stwierdzić, że jest on chybiony. Zasada bezpośredniości jest wyrażona w art. 235 § 1 kpc, zgodnie z którym postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem orzekającym, chyba że sprzeciwia się temu charakter dowodu albo wzgląd na poważne niedogodności lub niewspółmierność kosztów w stosunku do przedmiotu sporu. Zasada ta dotyczy reguł zapoznania się sądu z materiałem procesowym. Zgodnie z nią, sąd orzekający w procesie cywilnym bezpośrednio zapoznaje się z całym materiałem zgromadzonym w sprawie, w tym - dowody przeprowadza się bezpośrednio przed sądem orzekającym. Ze względów praktycznych, a także z uwagi na reguły ekonomii procesowej, zasada bezpośredniości nie może być stosowana w sposób bezwzględny, toteż na gruncie postępowania cywilnego występują pewne wyjątki od tej zasady. Postępowanie dowodowe powinno być przeprowadzone bezpośrednio przed sądem orzekającym, z zastrzeżeniem § 2 art. 235 kpc. Nie znaczy to jednak, że sąd orzekający nie może oprzeć się na dowodach przeprowadzonych w innej sprawie, jeżeli odpowiednie akta zostały dołączone do akt sprawy rozpoznawanej (tak orz. SN z 3.4.1959 r., IV CR 759/58, RPEiS 1960, Nr 2, s. 409, wyr. SN z 21.2.2012 r., I UK 295/11, Legalis).

Mając na uwadze fakt, iż roszczenie powoda jest roszczeniem częściowym, które było już przesądzone co do zasady prawomocnym wyrokiem z dnia 27 stycznia 2012 r. Sądu Rejonowego w Opocznie w sprawie sygn. akt I C 22/10, którym Sąd zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. tytułem częściowego odszkodowania za wyeksploatowane masywy kruszyw kwotę 15.000,00 zł wraz z odsetkami od dnia 17 maja 2008 roku do dnia zapłaty, Sąd Okręgowy uznał, iż zarzut braku bezpośredniości postępowania jest bezzasadny. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z akt sprawy Sądu Rejonowego w Opocznie sygn. akt I C 22/10, w tym dowód z opinii biegłego geodety. Stronami w tej sprawie byli powód i pozwany, przedmiotem analizy był ten sam stan faktyczny i prawny jak w niniejszej sprawie. Z tego powodu nie można mówić o naruszeniu zasady bezpośredniości postępowania.

Co do zarzutu naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz.U. z 2005 r. Nr 15, poz. 133) poprzez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalności innej aniżeli wymagana dla dziedziny „geologia”, z zakresu której wiadomości specjalne były niezbędne w procesie jest on niezasadny.

Nie ma racji skarżący, iż to geolog powinien wyliczyć wielkość wydobytego kruszywa, bowiem dowód z opinii geologa pozwoliłby na ustalenie składu i struktury złoża wyeksploatowanego przez pozwanego z działki powoda. Przy założeniu, iż szkoda jest liczona wg wartości najtańszych piasków dowód z opinii geologa nie miałby znaczenia w sprawie. Pozwany reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika nie zgłaszał wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii geologa. Przepis art. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U z 2010 roku Nr. 193, poz. 1287) stanowi, iż ilekroć w ustawie jest mowa o pracach geodezyjnych - rozumie się przez to m.in. wykonywanie pomiarów geodezyjnych, wykonywanie zdjęć lotniczych, dokonywanie obliczeń.... Biegły z zakresu geodezji i kartografii A. B. wykonał opinię w swojej dziedzinie i bardzo wnikliwie i rzeczowo uzasadnił swoje wnioski.

Jeśli chodzi o zarzut naruszenia prawa materialnego art. 415 w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 92 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96 ze zm.) poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej w deliktowym reżimie odpowiedzialności nie zostały w procesie udowodnione to też jest on nieuzasadniony.

Należy podkreślić raz jeszcze, że w analizowanej sprawie powód dochodził częściowego roszczenia, które to roszczenie było już przedmiotem postępowania i zostało przesądzone co do zasady prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 27 stycznia 2012 roku w sprawie sygn. akt I C 22/10, którym Sąd zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda D. D. tytułem częściowego odszkodowania za wyeksploatowane masywy kruszyw kwotę 15.000,00 zł wraz z odsetkami od dnia 17 maja 2008 roku do dnia zapłaty.

Zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych są chybione, a tym samym chybiony jest zarzut naruszenia art. 415 kc. Zarówno powstanie szkody jak i jej wysokość zostały przez powoda udowodnione.

Pozwany w ogóle nie wskazuje na czym miałyby polegać naruszenie art. 92 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96 ze zm.).

Art. 92 Prawo geologiczne i górnicze stanowi, że dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4, sporządza się w przypadku:

- 1) wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych;
- 2) wykonania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopaliny;
- 3) wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi;
- 4) likwidacji otworu wiertniczego.

Pozwany nie złożył stosownej dokumentacji z dokonania wydobycia piasku z działki powoda, a więc naruszył w/w przepis.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 5 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z ze zm.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Na koszty te złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 1800zł oraz opłata od apelacji w kwocie 2004 zł.